

NOWE SPOJRZENIE NA CHOROBY CHRONICZNE: OD CZYNNIKÓW RYZYKA,
POPRZEZ ZAPOBIEGANIE, DIAGNOSTYKĘ DO LECZENIA

15.06.2021 r.

Zachowanie się w chorobie – krótka historia badań

dr hab. Marek Wieczorek, prof. UŁ, mgr Anna Kobrzycka, mgr Paweł Napora

Katedra Neurobiologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź,
Polska

Streszczenie:

Jeszcze w połowie XX wieku sądzono, że ośrodkowy układ nerwowy (OUN), ze względu na obecność bariery krew-mózg, jest chroniony przed skutkami chorób infekcyjnych, które rozwijają się na obwodzie organizmu. Jednak już w latach sześćdziesiątych ub. wieku zauważono, że proces leczenia w znacznym stopniu jest uzależniony od stanu psychicznego pacjenta. Zaobserwowano, iż obniżony nastrój istotnie wydłuża proces leczenia i obniża skuteczność stosowanych procedur medycznych, zwiększając tym samym możliwość występowania śmierci pacjenta. Późniejsze badania wyraźnie wskazują na zależność pomiędzy stresem, a siłą odpowiedzi immunologicznej. Stwierdzono, że krótkotrwały stres działający na organizm może nasilać odpowiedź układu odpornościowego, podczas gdy długotrwałe działanie stresu ją osłabia. Dane eksperymentalne oraz obserwacje zachowania chorych zwierząt, pozwoliły na wyodrębnienie i opisanie charakterystycznego zespołu zmian, które określa się jako „zachowanie się w chorobie” (ang. sickness behavior). Mimo klasycznych już dzisiaj badań, przeprowadzonych przez Besedovsky'ego i jego zespół, wciąż otwartym pozostaje pytanie o drogi wzajemnego oddziaływania układu odpornościowego oraz OUN. Dane doświadczalne uzyskane przez badaczy z różnych ośrodków na świecie wskazują na dwie, główne drogi wymiany informacji między tymi układami, nerwową oraz humoralną.